

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

KOP1

Friborg gård DA
Bekkarfjord
9740 LEBESBY

FYLKESMANNEN I FINNMARK	
S.nr.	____/____-____
Dato	20. APR. 2005
Ark.nr.	_____
Saksbeh.	_____

Deres ref
200407280

Vår ref
200500021-/HKL

Dato
18.04.05

Vedrørende klage på vedtak om konsesjon – Friborg gård DA, Lebesby kommune

Landbruks- og matdepartementet viser til Deres brev av 19. desember 2004.

Saken gjelder klage over Statens landbruksforvaltnings vedtak av 6. desember 2004, omgjøring av Fylkesmannen i Finnmark sitt vedtak av 8. november 2004.

Sakens bakgrunn:

Friborg gård DA (Friborg gård) drives i dag av to familier, Slåtsveen og Andersen, og produserer melk og egg. Friborg gård er pt. verdens nordligste produsent av konsumegg og den eneste produsenten av konsumegg i Finnmark som har mer enn 40 verpehøns.

Ved brev av 28. august 2004 søkte Friborg gård om konsesjon for hold av 11 500 verpehøner frem til 2012. Bakgrunnen for søknaden er at det eksisterende anlegget på gården kun har et grunnflateareal til å huse 4 000 høner. Burene det produseres i er gamle og klare for utskiftning, og ved innføringen av nytt regelverk for hold av fjørfe i 2012 vil det eksisterende anlegget ikke tilfredstille kravene. Det planlegges derfor å sette opp et nytt anlegg med plass til 7 500 høner, tilsvarende grense for konsesjonsfri drift. Frem til 2012 ønsker søker å kunne produsere i begge anleggene. Etter 2012 skal det gamle bygget hvor det er plass til 4 000 høner rives og planen er å kun holde inntil 7 500 høner i nytt bygg.

Fylkesmannen i Finnmark ga i vedtak 8. november 2004 konsesjon på inntil 11 500 verpehøns i henhold til lov 16. januar 2004 nr. 5 om regulering av svine- og

fjørfeproduksjonen § 4.

Statens landbruksforvaltning omgjorde fylkesmannens vedtak 6. desember 2004 med hjemmel i forvaltningslovens § 35 tredje ledd.

Friborg gård påklaget Statens landbruksforvaltnings vedtak med brev av 19. desember 2004.

Statens landbruksforvaltning vurderte klagen men fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket. Klagen ble følgelig oversendt departementet 10. januar 2005.

Klagen:

Friborg gård anfører at økt produksjon vil styrke den økonomiske driften på gården samtidig som det vil styrke driften og redusere overkapasiteten ved Prior Silsand. Friborg gård viser til at de pt er den eneste produsenten av konsumegg i Finnmark. Det hevdes at det i andre landbruksproduksjoner eksempelvis melk, storfe, svin og pelsdyr oppfordres til stordrift og at dette burde være et ønske også i fjørfenæringen.

Videre pekes det på at transportkostnadene så vel som belastningen på miljøet vil minske ved økt produksjon, ved at færre egg må transporteres fra sør til nord.

Friborg gård fremhever at dispensasjonen det søkes om er av midlertidig karakter, og at de i 2012 uansett skal legge ned produksjonen i det gamle anlegget.

Landbruks- og matdepartementets vurdering:

Husdyrkonsesjonsregelverket er nylig revidert. Revideringen av regelverket hadde som formål å forenkle det, legge til rette for likebehandling mellom produsentene, og å redusere forvaltningens ressursbruk. Lov 16. januar 2004 nr. 5 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen og forskrift 1. april 2004 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen trådte i kraft 1. april 2004.

Av lovens § 3 følger at dersom den samlede produksjonen på en eiendom overskrider grensen for konsesjonsfri drift, inntreer konsesjonsplikt. Formålet med loven er å regulere strukturen i produksjonen og forhindre en utvikling mot en industrialisert produksjon. Gjennom de grenser som er satt for konsesjonsfri drift følger det at det ikke er ønskelig med enheter hvor det produseres ut over dette.

Loven har i § 4 annet ledd en dispensasjonsbestemmelse. Departementet kan i "særlige tilfeller" gi konsesjon selv om vilkårene for å få innvilget konsesjon ikke er tilstede. Særlige tilfeller skal i henhold til Ot.prp. nr. 94 (2002-2003) *om lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen* betraktes som et minstevilkår, noe som betyr at behovet for konsesjon må være tungtveiende eller sjeldent forekommende. Spørsmålet er om det i denne saken foreligger et slikt "særlig tilfelle" som tilsier at Friborg gård kan gis konsesjon.

Hensyn av økonomisk karakter vil i forhold til vurderingen om hvorvidt noe er å anse som et "særlig tilfelle" verken være tungtveiende eller sjeldent forekommende. Heller ikke argumentet om at dispensasjonen det søkes om er av midlertidig karakter kan i utgangspunktet føre frem. De aller fleste produsenter som bygger nytt anlegg opp til konsesjonsgrensene, vil i tillegg ha et gammelt anlegg hvor det vil være mulig å fortsette i hvert fall for en periode. Videre vil alle produsenter ha et ønske om å styrke den økonomiske driften på gården. Friborg gårds tilfelle er således ikke enkeltstående, da dette er en form for tilpasning svært mange ville ønske dersom det ble åpnet opp for det.

Friborg gård hevder at en økning av produksjonen på gården vil styrke driften og redusere overkapasiteten ved Prior Silsand. Prior som markedsregulator har ansvaret for å regulere eggmarkedet totalt i Norge. Innenfor markedsreguleringssystemet er det ikke noen målsetning at enkelte områder i Norge skal være selvforsynende med egg, men å regulere på landsbasis slik at områder med overskudd dekker områder med underskudd og slik sett medvirker til balanse i totalmarkedet. De samme hensyn gjør seg gjeldende når det gjelder argumentene om at transportkostnadene så vel som belastningen på miljøet vil minske ved økt produksjon, ved at færre egg må transporteres fra sør til nord.

På den annen side er situasjonen i Finnmark spesiell. På bakgrunn av de negative utviklingstrekkene i folketall og næringsliv på slutten av 1980-tallet ble tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms etablert våren 1990 etter forslag fremsatt av Syse-regjeringen jf. St.prp. nr. 64 (1989-1990) *Tiltakssone i Finnmark og Nord-Troms*.

I St.meld. nr. 8 (2003-2004) *Rikt mangfold i nord. Om tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms* heter det:

"(-) ...Finnmark og Nord-Troms er derfor en region som er følsom for endringer i naturgrunnlag, miljø, markeder og utenrikspolitiske hendelser. Både for innbyggerne i tiltakssonen og for nasjonen Norge, er det viktig å bevare særpreget og utvikle det rike mangfoldet som er representert i regionen."

Kaldt klima, kort vekstsesong og lange transportavstander kjennetegner Finnmarkslandbruket i høy grad. Lebesby kommune har brukt mye ressurser i samarbeid med næringsutøverne for å beholde et produksjonsmiljø. Fra kommunens side opplyses pr. brev (15. februar 2005) at unge bønder i kommunen ønsker å møte fremtiden på en offensiv måte. Friborg gård er den eneste produsent med mer enn 40 verpehøns (aug. 2004) i fylket og midlertidig konsesjon vil kunne styrke deres muligheter for å fortsatt kunne drive med produksjon av konsumegg.

I St.meld. nr. 8 (2003-2004) heter det videre:

"For å sikre at landbruket i nord fortsatt skal være økonomisk bærekraftig og en attraktiv yrkesform, må landbrukets samlede ressurser utnyttes i tråd med disse utfordringene og

rettes mot framtidens verdiskapingsmuligheter. På denne måten kan landbruket fortsette å støtte opp under målsettingene for den generelle distriktpolitikken.”

Til tross for at distriktpolitiske hensyn i henhold til fordeling av produksjonen i utgangspunktet ikke er et moment som tillegges vekt etter husdyrkonsesjonsregelverket, er det på bakgrunn av satsingen på tiltakssonen for Finnmark og Nord-Troms likevel tatt med i betraktningen. Tilsvarende vurderinger vil ikke kunne anvendes for områder ut over Finnmark og Nord-Troms.

Landbruket i Nord-Norge er videre omtalt under egne punkter i Innst. S. nr. 167 (1999-2000) *Innstilling fra næringskomiteen om norsk landbruk og matproduksjon* og i St.meld. nr. 19 (1999-2000) *Om norsk landbruk og matproduksjon*. I Innst. S. nr. 167 (1999-2000) heter det:

”Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er viktig å ta vare på og videreutvikle det nordnorske landbruket. I denne sammenheng må det legges vekt på at virkemidlene samlet sett bidrar til å opprettholde et sterkt landbruksmiljø og til at landsdelen opprettholder sin relative andel av produksjon og foredling som i dag. Dette er også viktig med hensyn til dyrevern og beredskap.”

Ut fra en samlet vurdering av momentene over har departementet kommet til at det er momenter som tilsier at det foreligger et særlig tilfelle i denne saken som gir grunnlag for innvilgelse av konsesjon jf. lovens § 4.

Vedtak:

Klage fra Friborg gård DA over Statens landbruksforvaltnings vedtak av 6. desember 2004, omgjøring av Fylkesmannen i Finnmark sitt vedtak av 8. november 2004, tas til følge. Det gis midlertidig konsesjon med inntill 11 500 konsesjonsenheter frem til 2012.

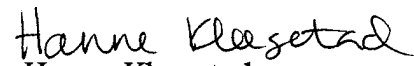
Statens landbruksforvaltning, som forvalter av husdyrkonsesjonsregisteret, følger opp at den midlertidige konsesjon opphører i 2012.

Vedtaket innebærer at Friborg gård DA kan tilkjennes dekning for vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf. forvaltningslovens § 36. Merk at vesentlighetskriteriet innebærer at det først og fremst er advokatutgifter og utgifter til annen sakkyndig hjelp som dekkes. Partens tap som følge av tidsspille eller eget arbeid med saken dekkes således ikke. Frist for å fremme krav om dekning av saksomkostninger er senest 3 uker fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Anders R. Nordlund (e.f.)
avdelingsdirektør

Hanne Klægstad
rådgiver

Kopi:

Statens landbruksforvaltning, Postboks 8140 Dep, 0033 Oslo

Fylkesmannen i Finnmark, Landbruksavdelingen, Statens hus, 9815 Vadsø

Lebesby kommune, Landbrukskontoret, 9740 Lebesby